

MHB 1644

VILVAKOK LÁGA

1991 Szeptember

TARTALOMJEGYZÉK

Lak István: 200 éve született Széchenyi István gróf ...	3
Közlemények	5
Kas László: Egész évben Mozart	6
Cserna Ágnes: Lemezismertető	7
Helyreigazítás	8
Lak István: Országok határaihoz közel	9
Törödjön többet egészségével!	13
Csatlós Ildikó: Anna	14
Törödjön többet egészségével!	18
Körmendi Lajos: Napló	19
Rátkai Ödön: Múltidéző nap	20
50 éve húnyt el Babits Mihály	22
Major Rita: Beszélgetés Morgányi Jozefinnel	24
Cukorbetegek és fogyókúrázók figyelmébe!	26
Hirdetések	26

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének havi folyóirata. Felelős kiadó: Erhartné dr. Molnár Katalin

Felelős szerkesztő: Bartha Zsuzsanna.

*Szerkesztőségi munkatársak: — Kas László olvasó szerkesztő
— Lak István szakmai szerkesztő*

Kiadóhivatal: 1146 Budapest, Hermina út 47.

Tel: 1-210-440/14 mellék.

ISSN 0209-6765

Előfizethető a megyei szervezeteknél: egész évre 120 ft-ért

(a tárgyévet megelőző év november 30-ig), fél évre 60 ft-ért

(a tárgyév II. féléve előtti május 15-ig.)

Lak István

200 éve született Széchenyi István gróf

A Széchenyi család több tagja is jelentős szerepet játszott a hazai közéletben. E neves familia birtokainak központja Nagycenken (Sopron megye) volt. Gróf Széchenyi Ferenc - a Nemzeti Múzeum és könyvtár alapító, és gróf Festetics Julianna, a Georgikon alapító Festetics György testvére, ötödik gyermekeként született Széchenyi István gróf 1791. szeptember 21-én Bécsben.

Az elemi- és középiskola után hamarosan katona lett 1809-ben. Azokban az években dúltak a napóleoni háborúk. Széchenyi István a tehetséges, fiatal huszártiszt tetteivel többször is magára vonta feletteseinek figyelmét. Később hivatásos katonaként 1826-ig a hadseregben szolgált. Amikor 1814-ben Párizsban járt seregével, rájött arra, hogy neki nagyon sok tanulnivalója van.

1815-1825 között gyakran utazott külföldre, előbb bejárta Nyugat-Európa számos országát, majd eljut a Balkánra és Törökországba. 1820-tól egyre többször keresi fel Magyarországon különböző vidékeit. Eljut Erdélybe is, megismerkedik Wesselényi Miklóssal. Angliában több alkalommal is járt, tanulmányozta az ottani gazdasági, politikai életet, a műszaki vívmányokat. Gyakori külföldi útjai nem a hazától való elszakadást jelentették, mint ahogyan ez a legtöbb nagybirtokos társa esetében történt, hanem inkább a hozzá való közeledést. Útjai során mindig tapasztalnia kellett, hogy hazája a fejlett polgári államokhoz képest mennyire elmaradott. Egyre inkább ragaszkodik hazá-

jához, amelynek felemelkedéséért neki sokat kell tennie, a meglévő nehézségek, s az őt gátlók ellenére is. A népéért való aggodás, a vele való sorsközösség vállalása fokozatosan elmélyül benne.

Széchenyi István első jelentős tette az volt, amikor 1825-ben a pozsonyi országgyűlésen a magyar nyelv ügyével foglalkozó vitában szót kért, és birtokainak egy évi jövedelmét ajánlotta fel a Magyar Tudós Társaság intézményének felállítása céljára. A haza érdekében végzendő munkáját könnyítendő, 1827-ben állandó tartózkodási helyét Bécsből Pestre tette át. Abban az esztendőben szervező munkája eredményeként megnyílik a Pesti Kaszinó. A hazai lótenyésztés fejlesztése érdekében már korábban is több ízben vásárolt lovakat Angliában. 1828-ban megjelenik első jelentős írása, a Lovakról című munkája. Pesten lezajlanak az első lóversenyek is. Jól látta a mezőgazdaságban végeztetett robot eredménytelenségét. Érzekelte a jobbágyság és a birtokosság közötti ellentéteket. Ő elsősorban kísérletként a humanizmus elveinek érvényesítésére törekedett. Ezt bizonyítja az 1828 őszén a jószág igazgatójához intézett utasítás részlete is: "— Legyen a parasztság a határnak nagyobbik, termékenyebb része. Adassanak ki bérleti földek, több esztendőre, hogy azokat a jobbágy bátran használhassa."

Amikor az egyik bécsi bank megtagadta tőle a kért 10 000 Ft összegű hitel folyósítását, akkor jött rá arra, hogy az ősiség törvénye milyen gátat jelent a

4

fejlődés kibontakoztatásában. Ezek után 1830-ban megjelenik legjelentősebb írása a Hitel című munka. Ebben főként a hazai hitelviszonyok kibontakozását akadályozó tényezők megszüntetését követelte. A Hitel az 1830-as években kibontakozó reformmozgalom programjává válik. Ezután az arisztokrácia nagy többsége Széchenyi ellen lépett fel.

Széchenyi István 1836-ban házasságot kötött özv. Zichy Károlyné Seilern Crestentia grófnővel. E házasságból született Széchenyi Béla és Ödön.

Az 1830-as években Széchenyi írásai, tetteivel az egész magyar társadalmat megmozgatta. Tevékenységéért ezen évtized végén Kossuth Lajos a legnagyobb magyarnak nevezte. Az 1840-es évek elején Széchenyi ellentétbe kerül a köznemesi reform ellenzék sorában jelentkező nézeteket vallókkal. Közte és Kossuth között vita bontakozik ki. Kelet népe című művében azzal vádolja Kossuthot, hogy forradalomba sodorja az országot. Széchenyi az 1840-es években elítéli az erőszakos magyarosítást, mert az ellenünk fogja fordítani a nemzetiségi lakosságot. E téren a nacionalista nézeteket valló köznemességnél, közte Kossuthénál is haladóbb álláspontot képviselt. Széchenyinek munkássága alatt rengeteg gyűlölettel kellett megküzdenie. Tetteit a nagybirtokosság a Habsburgok elleni cselekedetnek vélte. A konzervatív nemesség pedig minden újításban forradalmat látott. Még a haladó szellemű erők is kikezdték, terveit vakmerőnek, kivihetetlennek tartották. Azzal is megvádolták, hogy személyes meggazdagodásra

törekszik. Pedig Széchenyi szegényekben halt meg, mint amikor az 1825-ös országgyűlésen fellépett. E nehézségek mellett éreznie kellett háttérbe szorítását. Az 1840-es években terveinek a gyakorlatban történő megvalósításán fáradozott. Folyókat - köztük a legnagyobb az Al-Duna -, szabályoztatott. Megszervezi a gőzhajózást a Dunán, Tiszán és a Balatonon is, amely már akkor nagy hasznot jelentett az országnak. A dunai gőzhajózás megnyitásával utat nyitott nyugat és kelet felé. Bankot alapít, egyesületeket szervez a bortermelés megjavítására, a selyemhernyó-tenyésztés érdekében. A gazdaságokat arra ösztönzi, hogy különböző növényeket termeljenek fennmaradásuk érdekében. Fáradhatatlanul munkálkodik egyik kedvenc főművén, a Lánchíd megépítésén. Az állandó híddal dédelgetett tervét is siettetni kívánta, az ország fővárosává emelni Pest-Budát.

1848-ban a Batthyány kormányban a közlekedés és a közmunkák minisztere volt. Bécs és a forradalmi Magyarország közötti ellentétek fokozódó kiéleződését felzaklatott idegrendszere nem bírta elviselni. 1848. szeptember elején házi-orvosa kíséretében a Bécs melletti dőblingi elmeógyógyintézetbe ment. Onnan a következő években végletes, önvádat megszóllaltató leveleket írt feleségének és titkárának, Tasner Antalnak. 1855 után állapota fokozatosan javult. A következő években újból írói munkába kezd. Gúnyos vitairatban leplezi le a hazai abszolútizmus kegyetlen rendszerét. Egy a Habsburg rendszer eredményeivel dicsekvő írásra válaszként elkészíti röpiratát (Rückblick), amely név nélkül jelent meg külföldön. Egyenletlenség és vakság című befejezetlen munkája tanulsága szerint elju-

tott odáig, hogy az 1848-49-es magyar tragédiáért elsősorban Bécset tegye felelőssé. Írásai miatt rendőrségi zaklatások indultak ellene. Naplójában 1860. április 1-én írta utolsó bejegyzését: "Nem tudom megmenteni magamat." Üldözési lázában 1860. április 8-án önkézével vetett véget életének. Tragikus halálának híre szíven ütötte a nemzetet. Gróf Széchenyi István földi maradványait 1860. április 11-én, a tilalom ellenére, kb. 6000 ember részvételével, a Szózat hangjainak kíséretében helyezték örök nyugalomba a nagycenki családi sírkápolnába.

Széchenyi tevékenységével nemcsak korát szolgálta, hanem mindmáig marandó érvényű megállapításokat, gyakorlati alkotásokat hagyott ránk. Sokak által meg nem értve, éjt nappallá téve dolgozott. Aprólékos, mindenre kiter-

jedő, megfontolt munkája tette őt nagygyá. Lobogó fáklyaként mesze kivilágított korának társadalmából. Utcák, terek, intézmények őrzik nevét. Irodalmi, zenei, képzőművészeti alkotások örökítik meg életét, munkásságát. Szövetségünk hangoskönyvtárában található naplója, és Surányi Miklós, Egyedül vagyunk című regénye, amely róla szól.

Ezekben a napokban, de az egész esztendőben országszerte megemlékeznek Széchenyiről. A gondolatok, a visszaemlékezés nem számvetés e kiváló nemeslelkű férfi életéről, munkásságáról, hanem az életmű ismételt bemutatása ezen a felejtő és megfáradt századvégen.

Közlemények

Gratuláció!

Ezúton gratulálunk Fehér Raymond tagtársunknak, aki teljesen vakon elsőként tett érettségi vizsgát a

Dolgozók Kereskedelmi Szakközépiskolája Belkereskedelmi, Áruforgalmi- és Gazdálkodási szakán.

Felhívjuk a gimnáziumok I-IV. évfolyam nappali tagozatán tanulók figyelmét, hogy az 1991/92 tanévre se-

gítséget nyújtó kazettás tananyagot a MVGYOSZ Rehabilitációs Osztályán átvehetik.

Értesítjük tagtársainkat, hogy árueladásunkban a következő eszközök kaphatók:

- » Slava ébresztőóra485.- Ft
- » Német pontírógép ... 3 700.- Ft
- » Szilva-tájéoló (iránytű) 1 980.- Ft

- » Ismertető könyv az ABACUS-hoz72.- Ft
- » BraiLab PC-adapter . 9 600.- Ft
- » IBM-beszélőkártya, tartozékokkal 15 000.- Ft

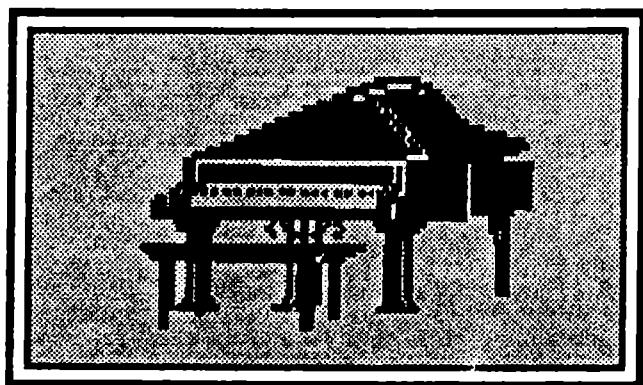
6

Kas László: Zenei rovat

Egész évben Mozart (Befejezés)

Donna Elvira a valódi ellentétje Giovanninak. Egyedül neki van ereje és bátorsága szembeállni a férfi erkölcsatlanságával, gátlástalanságával. Elvira jegyese Giovanninak, elhagyott jegyese. És nem véletlen, hogy pont ő: karakterük annyira hasonló egymáshoz, hogy tragikus kimenetelű sorsukat is végeredményben ez a jellemazonosság determinálja. Az a feltételezés, miszerint Giovanni azért volt kénytelen eljegyezni Elvirát, mivel ennek ártatlanságán csorbát ejtett, nem fedi a valóságot. Cáfolja ezt a regiszteráriában felsorolt hölgyek sokasága, akik mind-mind megélték Giovanni csorbajelző manővereit, ám egyikük sem lett jegyese. "...Ma is Spagna son gia mille e tre" - Spanyolországban már ezer és három, sorolja Leporello, azaz ennyi az elcsábított hölgyek száma.

Ezer és három: ezer nyilván a megettéké, három ártatlansága, vagy megéjtettsége pedig csak valószínűsíthető. Ez a három pedig az operabeli hölgy-

hármas: Anna, Elvira és Zerlina lenne? Ki tudja?

Visszatérve Elvirához: ő tehát az asszonyi tükörképe Giovanninak, akit a férfi, ingatag hűsége ellenére épp ezen tulajdonságáért szeret őszintén szenvedélyesen. Tiszteli benne azt a méltó ellenfelet, aki raffinált hódítótaktikáját szisztematikusan keresztezi.

Zerlina a legkevésbé problematikus személy. Nem konkurál a másik két "tragikus hölgygel": ő már egy későbbi kor nőies karakterjegyeinek hordozója. Ez a jellemzés természetesen az operaműfaj fejlődésének aspektusából érten-dő: a születőfélben lévő buffo-karakter kritériumait viseli Zerlina, ellentétben a másik két női szereplővel, akik viszont a szeriózus, komolyabb fajsúlyú opera figuráinak mintapéldái.

Zerlina hamisítatlan, tenyeres-talpas parasztlány. (Az idő tájt nem volt még "proletariátus": csak úri- és parasztlány létezett a rájuk aggatott morális-immorális jellemzőkkel). Nincsenek gátlásai - Giovanninak sincsenek! Hogy aláveti magát mindenkori csábítója akaratának, ezt valamiféle rituális természetességgel teszi, mindazonáltal nem prostituált, a szó mai értelmében.

Összegezve tehát és megpróbálva behelyezni a cselekménybe a három női szereplő alkatát, a következő "káderjellemzést" adhatjuk róluk:

Elvira reprezentálja az érintetlenül átmentett múlt társadalmi tradícióit.

Donna Anna a bizonytalan, fájdalommal teli jelent tükrözi, míg Zerlina a jövődő felszabadult, természetes, gátlátalan viselkedésű nő típusát manifesztálja.

Bonyolult összehasonlítások, bonyolult jellemábrázolások, bonyolult opera... bárhogy is próbáljuk elemezni, a kérdőjelek sokasága marad fenn bennünk értelmezésekor. Az opera zárószavai sem oldják fel egészen "befejezetlenségét". Mert mit is mond Anna? "...egy évet adj nekem, meglágyítani szívem... és követem a hűséggel telt szerelemet".

Cserna Ágnes

Lemezismertető

Lapunk 5. számában írtam a sokak által kedvelt Darányi E. Sándor "Szívem most is hazavár" c. lemezéről. A szerkesztőségbe azóta több levél érkezett, melyben Darányi E. Sándor és zenekara után érdeklődnek a kedves olvasók. Megpróbáltam utánajárni, hogy ki ez a titokizatos zeneszerző-szövegíró, akinek a dalait egyre többen dúdolják. A tömegkommunikációs eszközökben valahányszor Darányiról esik szó, felmerül egy másik név is: Erdész Róbert, a Napoleon Bulvard egykori vezetőjének neve.

— Milyen kapcsolatban áll Ön Darányi E. Sándorral? - Tulajdonképpen úgy kerültem ebbe a képbe, hogy az én stúdiómban készültek Darányi E. Sándor lemezének felvételei. Darányi E. Sán-

és Elvira: "Kolostorba megyek, hogy ott fejezzem be életem". A rusztikus Zerlina pedig, "bunkó" Massettójával: "...hazamegyünk, hogy egy jót együnk".

Leporello korcsmába megyen, hogy egy jobb gazdára szert tegyen.

Végezetül az operai "össz-hangzás": "Das ist das Ende der Bösen! Der Tod solcher Schlufte Gleicht ihren Leben"

Ez a gonosz vége! Az ilyen gazember halála hasonlatos az életéhez!

7

dor valójában az édesapám, akit Erdész Sándornak hívnak. Annak idején vegyész-mérnök-ként végzett, de kedvtelésből, hobbiból különféle jazz-vokálokban énekelt. Az évek folyamán sok számot írt otthon saját szórakoztatására. Amikor elindult zenei pályafutásom, megkérdezte, mi lenne, ha megmutatnám valamelyik kiadónak azokat a dalokat, amelyeket írt. Ezekből kettőt bevitettem a Hanglemezgyártó Vállalathoz, ahol Boros Lajos meghallgatta őket, s a fantáziája megindult. Kidolgozta Darányi E. Sándor legendás alakját, lévén, hogy ma úgyszólván divatosak az elnyomott szerzők. Darányi E. Sándor az, akit több rendszer nyomott el.

— Ön szerint mennyire tehetséges az édesapja?

8

— Úgy gondolom, hogy amennyi tehetség a családukba szorult, az nyilván közös gyökerekre vezethető vissza. Nagyon sok mindent tanultam tőle annak idején, bár ő a mai napig egészen más területen - az élelmiszerkémia területén - dolgozik. A dalszerzés mind a mai napig csak hobbi a részéről.

— A Darányi zenekar énekesé után is többen érdeklődtek. Kevesen ismerik a kellemes hangú és nagyon tehetsége művészt. Szeretnék megtudni, hogy ki az illető, mióta énekel s igaz-e, hogy a Z'zi Laborhoz kötődik. Úgy gondoltam, megkérdezem a legilletékesebbet, az énekest magát, Gömöri V. Istvánt.

— Hogy ki vagyok? Eredeti foglalkozásomat tekintve színész, de jónéhány gyermekeknek szóló meselemez rendezője is. Bizonyos értelemben zenész is. Hétéves korom óta játszom hangszeren, de a profizmusig nem igazán jutottam el az utóbbi foglalkozási ágban. Igen, igaz, hogy a Z'zi Laborhoz közöm van, alakulásától kezdve tagja vagyok, illetve voltam, hiszen a zenekar ezen a néven nem működik jelenleg.

— Hogy kerültél kapcsolatba a Darányi zenekarral?

— A Darányi zenekar egy fantázianév. A zenekar "szülőapja" Erdész Robi, a Napoleon Bulvard egykori billentyűsének édesapja, Erdész Sándor, aki fiatal korában egy közismert és sokat foglalkoztatott énekegyüttes tagja volt. Szerzeményeit akkoriban nem adták ki, most az ötödik X táján debütált, mint zeneszerző-szövegíró. Boros Lajos, a Pepita-Bravó kiadó főszerkesztője meghallgatván a dalok demófelvételét, úgy döntött, sokaknak tetszhet s vállalván a "veszélyt", kiadta. Felhívott telefonon és megkérdezte tőlem, lenne-e kedvem a dalokat felénekelni. Igent mondtam, így lettem a Darányi zenekar énekesé.

Lesz-e folytatása, illetve készül-e második Darányi lemez?

— Tudomásom szerint ez nem rajtunk múlik. Erdész Sándornak rengeteg kellemes és kiadatlan dala van még raktáron, de második kiadvány csak akkor készül, ha az első lemez aránylag nagy példányszámban fogy el, vagyis a kedves közönségnek valóban tetszik.

— Mostanában mivel foglalkozol?

— A Z'zi Co Faktor együttes új dalait írjuk, ami reméljük, októberben az üzletekbe kerül. Ősztől az Arany János Színházban dolgozom újra két év kihagyás után, valamint a Planetáriumban tovább játszunk fantasztikus mesejátékainkat.

HELYREIGAZÍTÁS

Lapunk múlt havi számában Lak István és Nyúl Krisztina: Látogatás Romániában c. cikkében tévesen jelent meg a román testvérlap neve. Helyesen: LITERA NOASTRA

A szerk. megjegyzése: a Litera szó magyarul irodalmat, betűt és írást jelent. A noastra jelentése pedig: miénk. (Birtokos névmás többes szám első személye).

Lak István

Országok határaihoz közel

9

A MVGYOSZ Budapesti és Pest megyei szervezetének Turista Szakosztálya 1991. június 20-24. között Nyugat-Magyarországra és Ausztria délkeleti tájaira szervezett autóbuszos kirándulást. Idegenvezetőnk Péczkáné Kovács Mária volt, aki a tőle megszokott körültekintéssel végezte számunkra rendkívül fontos munkáját.

Első állomásunk Herend községben volt. E települést porcelángyára tette ismertté. A gyárat Stingl Vince alapította 1826-ban. A kis üzemet 1839-ben megvette Fischer Mór. Ő már finom porcelánt is készít, nevéhez fűződik az üzem felvirágzása. A porcelángyártás alapanyagát és díszítéshez szükséges festékeket is külföldről hozzák be. A megformált, elkészített tárgyakat különböző hőfokon égetik ki. Minden porcelántárgyra kézi festéssel készítik a különböző mintákat. A gyár csak megrendelésre dolgozik. Az üzemben kb. 1600 személy munkálkodik. A gyár múzeumának vezetője kalauzolt bennünket az üzem néhány részében és a kiállító termékben. A múzeumban kronológiai sorrendben vannak a gyár termékei kiállítva: kézzel festett porcelán edények, készletek, szobrok, dísz tárgyak és finomkerámiai cikkek. A nagyméretű készítmények között van egy hatalmas váza, amelyre a Parlament épülete van ráfestve. E váza Európa legnagyobb porcelándarabja, 2,17 m magas, súlya pedig 150 kg. Herendről Zsennyére utaztunk. Zsennyén, ezen a Vas megyei kis tele-

pülésen a Bezerédj (sic) kastélyt kerestük fel. A kastély történetét, mai szerepét a benne működő intézmény gondnoka ismertette. Az épület középkori eredetű, egykori tulajdonosa a Senyenyey-család volt. Később a Bezerédjeké lett a birtok és a kastély, amelyet még ma is e család nevének szoktak említeni. A régi kastélyt 1867-ben Bezerédj Antal bővítette. Az egyemeletes kastély akkor kapta romantikus stílusú, mai formáját. Az épületben 1953 óta a Képzőművészeti Alap alkotóháza működik. A kastélyt egy 14 hektáros park övezi különböző növényritkaságokkal. Az ismertető után kb. egyórás sétát tettünk e szép, tiszta levegőjű parkban.

A kora délutáni órákban érkeztünk Körmendre, ahol először szálláshelyünkre a Somogyi Béla Általános Iskola kollégiumába mentünk. Itt nemcsak kényelmes éjszakai pihenőhelyet találtunk, hanem finom és ízletes ételleket kaptunk udvarias, figyelmes felszolgálással. Délután városnéző sétára indultunk. Körmend a Rába bal partján települt, a Hegyhát és az Őrség központja. A középkori eredetű mezőváros 1716-tól a Batthyány-család hatalmas kiterjedésű uradalmának székhelye lett. A ma 13 000 lakosú Körmend 1979-ben kapott városi rangot. E jelentős központú településnek több műemlék épülete van.

Először a középkori eredetű, kétemeletes, volt Batthyány várkastélyt kerestük fel. A kastély a melléképületekkel együtt Vas megye egyik legszebb, leg-

10

nagyobb arányú műemléki együttese, barokk és klasszicista stílusban épült. A várkastély keleti oldalához csatlakozik egy 49 hektáros park, hatalmas

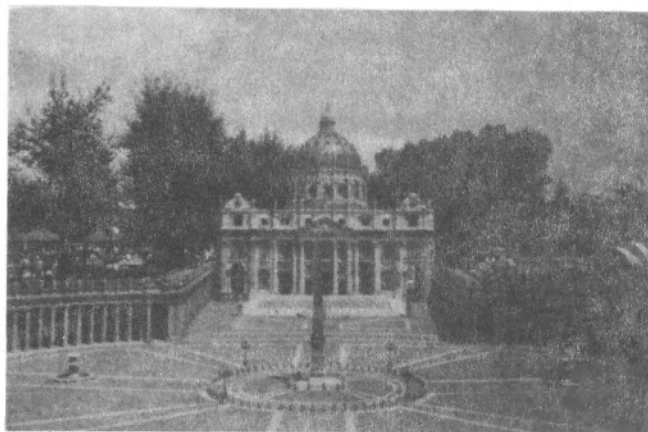
fákkal. A kastélyegyüttes 1606-1945 között a Batthyány-család birtokában volt. 1945 után 16 évig szovjet laktanya volt benne. Az épületek állaga azokban az években igen leromlott. A későbbi helyreállítások után az épületekben ma középiskolai kollégium, múzeum működik. A kastély termeiben és múzeumban több kiállítást tekintettünk meg. Az egykori fegyvergyűjteménynek, levéltárnak csak töredéke látható ma. A vitrinekben madárpreparátumok, régi iratok, fotók, iskolai tárgyak, és egyházi gyűjtemények láthatók.

A múzeumból a Szent Erzsébet plébániatemplomba mentünk. A plébános úr beszélt a templomról és ennek szentélyében látható Batthyány-Strattmann László kiállításról. Az Arpád-korból származó templomot a XVIII. században barokk stílusban átépítették. Az egyhajós, homlokzatitornyos templom ma műemlék. A gótikus nyomokat őrző szentély oratóriumában van a Batthyány-Strattmann László emlékkiállítás. Batthyány-Strattmann László (1870-1931) orvos, majd szemorvos volt. 1901-ben Köpcsényben (ma Ausztria), Trianon után Körmenden létesített magánkórházat. Hatalmas vagyonának kétharmad részét a betegek gyógyítására áldozta. E kiváló férfi áldozatos segítő munkáját az elmúlt időszakban meg sem említették, méltánytalanul bánt vele a hálátlan utókor. Körmenden és a távolabbi vidékeken az idősök közül

még ma is sokan emlékszenek gyógyító, segítő munkájára.

A második napon, reggel Ráabafüzesen át Ausztriába utaztunk. Ausztriában az első település Heiligenkreuz (Németkeresztúr volt a magyar neve) volt az első község. Ott már Burgenland legdélebbi területein jártunk. Ez a tartomány Trianon után egykori magyar területekből jött létre. A tartomány legdélebbi kisvárosától, Gyanafalvától (Jennersdorf) kb. 10 km-re déli irányban van a három ország - magyar, Ausztria, Jugoszlávia - határának találkozó pontja, ahol egy obeliszk jelzi a fontos helyet. Burgenlandban ma már csak kb. 5 000 magyar nemzetiségű lakos él.

A keskeny burgenlandi terület után Stájerországban folytattuk utunkat. Stájerországot "Ausztria zöld szívének" is szokták nevezni, mivel a tartomány területének 50 %-át erdők borítják. A tartomány északnyugati részén a hegyek elérik a 3000 m magasságot, a délkeleti tájakon pedig egyre alacsonyab-

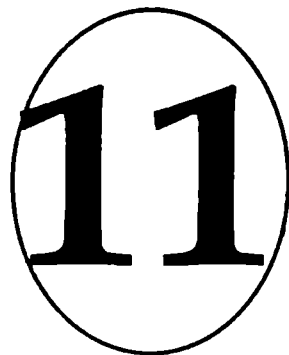
Minimundus : A Szent Péter bazilika

bá válik a vidék hazánk és Szlovénia felé. Utunk során, egész Ausztriában, szép, tiszta, gondosan rendben tartott településeken, tájakon haladtunk át. Stájerország három nagy folyója: a Mura, a Rába és az Enns. E folyókba a hegyek közül számtalan zúgó patak, sebesfolyású folyócska ömlik bele. Graztól keletre haladtunk át a Murán, innen Klagenfurthig még kb. 140 km út volt előttünk. Graz után utunk egyre magasabbban vezetett. Minden pillanatban változott a látnivaló, a táj. Az autópályán völgyhidak és alagutak váltogatták egymást. 10 alagúton mentünk át; közülük a legrövidebb 200 m a leghosszabb közel 3 km. Tőlünk jobbra a távoli hegycsúcsokat hó fedte. A Pack alpok és a Kor alpok közti átjáróban, kb 900 m magasan haladtunk át az alagútban. Ezután egy újabb osztrák tartományba, Karintiába érkeztünk. A csodálatosan kéklő ég alatt a táj egyre alacsonyodott a Lavant folyó völgye felé. A Lavant folyó mentén lévő Szt. András városa a szőlő és gyümölcsstermelés egyik központja. E vidéket "Karintia paradicsomának" is nevezik. Ezután ismét változatosra vált a táj, utunk közel vezetett el a Dráva mellett, a folyón túl pedig a 2 000 m magasságot elérő Karavankák hegyei emelkedtek ki. E térségben kb. 20 km-re van a jugoszláv határ.

11 óra tájban érkeztünk meg Klagenfurtba, Karintia fővárosába, amely a Glan folyó jobb oldalán települt, a közeli Wörthi tó keleti partján. E folyót és a tavat csatorna köti össze amelynek egyik kiágazását a város központjáig vezették be. A 75 000 lakosú Klagenfurt Ausztria déli részének központja.

Klagenfurtban a Wörthi tó partján épült fel a Minimundus (kicsinyített világ) a világ nagy létesítményeinek

mintegy 150 kicsinyített mása, amelynek mérete 1:25 nagyságú. Apró paloták, városkák, templomok, pici parkok, mini vasút, kikötő hajókkal. E szabadtéri múzeum első létesítményei már az 1950-es évek végén álltak, de legtöbbjüket az elmúlt 20 év alatt építették.

Idegenvezetőnk Margarete Genzer újságíró, a Minimundus sajtóreferense volt. Először egy rövid ismertetőt tartott az intézményről, majd vezetésével kb. egyórás sétára indultunk a Minimundus területén. Bevezetőjében elmondta, hogy kb. 3 évvel ezelőtt kezdeményezte látássérültek részére a létesítmény látogatását. Azóta már több alkalommal is járt vak és gyengénlátó emberek csoportja a múzeumban. E csoportokat mindig ő kalauzolta az intézmény területén. Ezután Margarete Genzer többek között a következőket mondta: "A Minimundus területén több mint 150 épület és létesítmény a világ minden kontinenséről származó nagy alkotások kicsinyített másai ezek. Tehát itt egy világművészeti utat tehetünk a makettek segítségével. Az épületek és a létesítmények a valóságnak megfelelően vannak felépítve, mert maga a makett is ugyanabból az anyagból készült, mint az eredetije. Az itt látható modellek nagy többségét osztrák fiatalok, köztük klagenfurthiak készítették el. E múzeum bevételei a gyermekek védelmét szolgálják. Van egy olyan alapítvány, hogy Mentsétek meg a gyermekeket. Ez az alapítvány árva- és mindenféle fogyatékos gyermekek intézményei támogatását segíti. E bevételek teljes összege nem marad Ausztriában, hanem a világ

12

más részein lévő rászoruló gyermekek részére is eljut".

Az ismertető után sétára indultunk. A Minimundusban 6 létesítményt érzékelhettünk közöttük volt a pisai Keresztelő kápolna, a Dóm és a Ferde torony, az Eiffel-torony, amely itt is 12,7 m magas, a Brüsszeli Atomium stb. - tapintással is. Így e híres építmények formái, apró részletei váltak számunkra kézzelfoghatóvá. A sétánk során érintett létesítmények közül csak néhányat említünk meg: a bécsi Szent István dómot, a Belvedere palotát és a Budapesti Mátyás templomot, a Halász-bástyát, továbbá a római Szent Péter bazilikát, amely a Minimundus legnagyobb építménye.

A látogatás végén Margarete Genzer Görgey Artur (1818-1916) tábornokról beszélt. Elmondta, hogy ő egy idős, budapesten élt rokona révén ismerkedett meg Görgey életével. Fiatalkora óta érdekelte a tábornok munkássága. Kutatómunkája eredményeként több cikket, tanulmányt írt a tábornok tevékenységéről. Görgey Artur 1849-1856 között Klagenfurtban élt száműzetésben. A nehéz helyzetbe került tábornokot az a klagenfurti posztógyáros segítette, akinek a fiai együtt tanultak Görgeyvel a prágai egyetemen. Először e támogató segítette Görgeyt és családját (felesége, fia, lánya), majd a tábornok a császártól kapott életjáradékot. Görgey a kiegyezés után hazatért Magyarországra. Visegrádon élt haláláig. A hazatérés után többször is meglátogatta klagenfurti támogatóit. A család leszármazottai sok dokumentumot őriznek a tábornokról. Idegenvezetőnk elmondta,

hogyan látogatásunkról cikket ír lapjában.

A harmadik napon, reggel Németújvárra (Güssing) utaztunk. Ez a 3000 lakosú városka járási székhely, a déli Burgenland központja. Itt a ferences templomot kerestük fel, amelyet még Batthyány Ádám építtetett. A templom főoltára képeken kétoldalán lévő kompozíciók között van Szent István és Szent László magyar királyok szobra. A szép barokk épület altemploma a Batthyány-család temetkezési helye. 1988 májusában innen hozták fel a templomba és helyezték díszsírba Batthyány-Strattmann László földi maradványait. Az ő boldoggá avatásáért látogatásunk végén csoportunk imát mondott. Németújváron született Faludi Ferenc 1704-ben. A jeles pap költő Rohoncon halt meg 75 éves korában.

A késő délelőtti órákban érkezünk Grazba. A 260 000 lakosú Mura menti Graz Stájerország tartományi székhelye, Ausztria második legnagyobb városa. Belvárosi sétára indultunk, ahol csak villamosközlekedés van. Ezek a

Minimundus: A párizsi Eiffel-torony

zöld-fehér színű szerelvények gyakran robogtak el mellettünk. Sétánk során több nevezetes, műemléképületet, létesítményt tekintettünk meg. Közülük csak a Tartományi fegyvertár épületét emeljük ki. Ebben található a világ egyik legnagyobb fegyvergyűjteménye. Ezekkel az egykori harci eszközökkel 28 000 gyalogost és lovaskatonát lehetne felszerelni. Grazban a régi egyetemen tanított 7 évig Pázmány Péter (1570-1637) magyar főpap, kiváló tudós, költő. A belvárosból rövid, de nehéz úton (260 lépcső és néhány emelkedő) mentünk fel a várhegyre. Ezen állt egykor a híres erőd, amelyet Napóleon romboltatott le, csak az Óratornyot hagyta meg. Ennek tetején van egy 1712-ben készült óra, amely számlapjának átmérője 5,4 m. A város jelképe az Óratorny.

Délután a kis Riegersburgba utaztunk. A település fölött a vár 482 m magasan emelkedik ki a tájból, kb. 30 km-re a magyar és a jugoszláv határ közelében. Csoportunk nagy többsége vállalta a kemény gyaloglást fel a várhoz. Ez a hatalmas erőd Ausztria egyik legszebb, legnagyobb, teljes épségében megmaradt vára. A Rába völgyétől délre kimagasló bazaltszikla hegyen lévő várat

1122-ben kezdték építeni. A vár tulajdonosai közül többen is bővítették az erődöt. A hatalmas erődítménynek 11 bástyája, 6 kapuja van, falait szoborművek és kőcímerek díszítik. A 107 helyiségből álló várban ma múzeum működik, amely 28 termet foglal el, közülük kiemelkedően szép a lovagterem. A kiállított tárgyak között fegyverek, bútorok, edények, festmények voltak láthatók.

A negyedik napon ismét átmentünk Ausztriába. Utunk Rohonc községen keresztül vezetett az Irottkő csúcsa felé. A Kőszegi hegység nyugati oldalán kb. egyórás sétával értünk fel a 883 m magas Irottkő tetejére. Ennek csúcsán épült egy kilátó, amelynek középpontjában húzódik az osztrák-magyar határ.

Ebéd után már hazánkban a kis Zsira községet kerestük fel. Itt az 1739-ben épült, egyemeletes, volt Esterházy kastélyba mentünk, amely ma értelmi fogyatékos fiataloknak ad otthont.

Az esti órákban érkeztünk meg az élményekben igen gazdag, nem is egészen könnyű négynapos kirándulásról.

Törödjön többet egészségével !

Megnyílt Magyarország első természetes és egészséges ételeket kínáló étterme a VEGETÁRIUM. (Címe: Budapest, V., Cukor u. 3.). A füstmentes étteremben makrobiotikus, vege-

tariánus nyers, reform, fogyókúra és teljesértékű, valamint különleges keleti ételek és italok széles választéka várja a vendégeket.

Nyitvatartás: 12-22 óráig.

14

Csatlós Ildikó

ANNA

A lenyugvó Nap vörösen izzott a sziklás vidék felett, bágyadtan hajlott a fű s a margaréták csüggedten nézték a szikkadt talajt. A repedezett úton egy ékes hintó haladt- a ráarakódó por alól is kilátszott az aranyozott megmunkálás. Időnként szellő borzolta a tájat- ez tette elviselhetővé az utas számára a végeérhetetlen zötyögést. Gyönyörű négyes fogat húzta a kocsit: két fekete és két fehér kanca. Magasak, ápoltak voltak a lovak, de okos szemükben más-más tűz lobog valahánynak, mégis így együtt teljes összhangban röpítették a hintót.

Néhány perc múlva kellemetlenkedni kezdett a szél: befütyült a hintó ablakán, megtáncoltatta a kocsis kalapját, majd gorombán süvített végig a határon. Hajlongó, recsegő fák, földre tiport virágok jelezték útját s az égen összeterelelt fellegek. A felhők ellenségesen kúsztak egymás felé: egy sötétszürke gomolyag észak felől, balra tőle egy tintakék, nyugatról sárgán, szélein beara-nyozva közelgett egy démon és hármuk előtt ott tornyosodott egy fekete óriás. Hirtelen megtorpantak, majd vad táncba kezdtek, és egy hatalmas dörgéssel összecsaptak. marták, tépték, döngettek egymást- az ember látni vélte hatalmas karmaikat, csikorgó fogukat...

A békés alkonyatból hirtelen éjszaka lett és kövér cseppekben eleredt az eső. A bakon ülő ember görcsösen kapaszkodott a gyepelőbe, kalapja karimájáról ölébe csurgott az esővíz. A négy ló biztatás nélkül is tudta a dolgát: vágattak

inuk szakadtából. A sötétséget áthasító villámokra rettegő nyerítéssel feleltek és vágattak, szügyükig csapva a pocso-lyák vizét. A kocsi ablakában időnként föl-tűnt egy férfiarc és aggódva, hunyor-gó szemmel bámult az éjszakába.

A rohanás hirtelen lelassult s az ég-zengésbe emberi hang vegyült: - Hó, te Hóvirág, hó-hó Rigó!

— Mi történt? - dugta ki fejét az úr.

— Valamit látok jobb felől! - szólt a kocsis.

Erre a férfi túloldalt kémlelt ki, buz-gón meresztve szemét a jelzett irányba: egy vár körvonalai látszottak a villá-mok fényében.

Máris száguldott a négy ló a kastély irányába és néhány perc múlva nagy zöttyenéssel megállt a kocsi a büszke épület előtt. Fürgén ugrott le a kocsis és megkocogtatta az ajtót.

— Hozd a lámpást, Jóska! - dübörgött végig a folyosón a házigazda öblös hangja.

Nyílt a hintó ajtaja is s a délceg utas, mit sem törődve a szakadó esővel, nyúj-tózva ropogtatta zsibbadt tagjait. Nem-sokára a bőrig ázott kocsis, urával együtt a meleg hajlékban nyugovóra tért.

* * *

Felcsapó lángok világították meg a szobát, csattogott, zengett minden. Ves-zett körtáncba kezdett a kredenc, az ágy, a székek. Az asztal nagyokat dob-bantva bukdácsolt és a lángokban két óriáskígyó tekergett egymás felé: vörös

szín, tintakék és szürke váltakozott pikelyeiken.

A vad kavargásban egymást marta a két hüllő. Hatalmasra nyitották szájukat, rengeteg foguk véresen csillogott s kétágú nyelvük szaporán tapogatott. Reccsenve tört minden bútor, de a kigyók tovább küzdöttek, mígnem egyikük hirtelen fordulattal a fiatal úr felé indult. Ravasz gonoszság villant düledt szemében: emberi gonoszság.

— Jaj, Édesanyám! - kiáltott fájdalomosan a fiatalember és vergődéséből kiszakadva nagyot ugrott a dunyhán. Boldog sóhajtással nyugtázta, hogy a borzalmas kaland csak a vihar és fáradtság okozta álom volt. Kényelmesen visszadőlt a párnára és tekintete a festett famennyezetre esett: a virágalakzatok között egy kigyókat ábrázoló kazetta foglalta el a főhelyet. Valószínű, hogy estéről maradhatott benne a kép, amint a mécses táncoló fényében megpillantotta. Megnyugodni teljesen mégsem tudott: egy régi intés, az álom megfejtése motoszkált gondolataiban.

Ekkor kopogott valaki — Szabad! - kiáltotta.

— Pálinkás jó reggelt! Hát felébredtél, Péter? Hogy aludtál? Kiáltást hallottam- nyitott be a beszédes házigazda.

— Szép jó reggelt- mosolygott a vendég. Valóban kiáltottam: lidércnyomásom volt. Kigyókat, tüzet láttam- roszszat jelelt...

— Ugyan, ugyan, a babona szegények dolga, minket nem érhet baj! - hangzott a gőgös válasz, száraz nevetéssel vegyítve, és már nyitotta is az ajtót. - Lent az ebédlőben várlak- szólt még elmenőben.

— Érdekes, nálunk félnek a kigyótól, Kínában pedig bölcsességet jelentormorfondírozott a fiatalember öltözködés közben.

15

A cserépkancsóból vizet lötytyintett a mosdótálba, majd a hófehér törülközőt egy szék karjára dobva lerohant a lépcsőn.

Gyönyörű helyiségbe lépett: a falat gazdagon díszítették a szarvasagancsok, hiúz és medvebőrök. A szemközti falról kitömött vaddisznófej meredt a belépőre. A teremben a főhelyet egy hosszú asztal foglalta el, huszonnégy székkal, oldalt nagy tálalófaragott meggyfa minden darab.

Reggeli után sétára indult a két úr. Beszélgetve körüljárták a gyönyörű kertet, majd a bástyára vezető lépcsőkön kocogtak felfelé.

Gyönyörű látványt nyújtott a magaslát: büszke ormok, évezredes sziklák, dús fenyvesek. Az eső utáni gyantaillat megbizsergette az érzékeket és szinte csiklandozott a reggeli napsütés.

— Jó lenne folytatni az utat- nézett gondterhelten a távolba a vendég-, de még fáradtak a lovak.

— Ugyan, hát maradj már egy napot, teneked is kell a pihenő! Menjünk inkább, lovagoljunk ki a birtokra!

— Mehetünk- egyezett bele a fiatalember, és elindultak az istálló felé.

A lóistállóban élénk munka folyt, szénazigés, vizcsobogás hallatszott.

— Ne, te, Hóka, farta ne! Hát jól pihent-e az én gyönyörű Ébenem? - paszolgatta lavait az idegen kocsis.

— Erőst szereti kend a lovakat, látom- recsegett egy érces hang.

— Hát jobban, mint a fehérnépet! Az mind rosszféle!

Kötyögős nevetés hallatszott az istálló mélyéből.

— Vagy errefelé nem azok?- kérdezte a jövevény.

16

— A' mind egyforma-
válaszolt az öreg. - Há-
nyan mennek a bar-
langba halált szívni
egy-egy leány miatt... -
fűzte hozzá az öreg, ko-
molyra fordítva a szót.

— Miféle barlangba?

— Hát itt a Büdös, nem hallotta hírit?

— De, valami kénes gödörről beszélt
a gazdám.

— Az a torjai Büdös! A sárga gőz meg-
gyógyít minden nyavalyát, de egyet se
szabad szippantani belőle, mert akkor
öl.

— A gazdámnak időnként görcs áll a
lábába- pedig fiatal, mégtán jót tenne
neki.

— Hát tényleg fiatal. Derék, jó em-
bernek látszik- szólt az öreg.

— Az is! Vallásos, emberszerető: Is-
ten óvja minden lépését!- fohászzkodott
az idegen.

— En bíz'a, nem így vagyok a gróffal-
mérgelődött az öregember. Kegyetlen a
mi gazdánk, rosszul bánik a cseléddel.

— Egyedül lakik a várban a gróf úr?

— Igen, ő uralja a környéket. A túlsó
rész a bátyjáé- pont ilyen kapzsi...

Itt elharapta mondandóját, mert ek-
kor ért oda a két gazda. Alázatosan kö-
szöntötték a szolgák.

— Rendben vannak a lovak, Están
bá?- csattant a háziúr kérdése.

— Igen, méltóságos gróf úr- hajlon-
gott az öreg szolga.

De gazdája már nem is hallgatott oda,
mert figyelmét a kocsiszin vonta magá-
ra, hiszen csak úgy sziporkázott a ven-
dég letisztogatott, kifényesített kocsija.

— Micsoda hintó..., nem is láttam az
este- ámuldozott a háziúr.

— Mit kérsz érte, Péter?

— Nem eladó az- mosolygott a ven-
dég, de ezt nem is hallotta vendéglátója:

megbabonázva kerülgette a gyöngyörű
kocsit.

— Menjünk az istállóba hátslóért-
szólt újra a vendég.

— Igen, igen...- motyogta a háziúr, de
alighogy beléptek, a lélegzete is elakadt
az idegen lovak láttán.

— Ezt már hívják fogatnak!- kiáltott
fel. - No Péter, kérhetsz aranyat, ezüstöt,
nagyszemű gyémántot- mindent meg-
adok a négy lóért.

— Nem tudsz nekem annyi aranyat
adni- mosolygott a fiatalúr.

— Kilenc falut kapsz érte, leányt há-
nyat akarsz? De az ifjú csak a fejét rázta.

Ravasz fény villant a gazda szemé-
ben, s örökösen összehúzott homlokán
még jobban elmélyültek a barázdák.

Ekkor az istállófiú két gyöngyörű kan-
cát vezetett elős az urak nyeregbe száll-
tak. A gazda elégedetten nézett körbe
szorgalmasan ténykedő cselédein,
majd odaintette egyik emberét:

— Ma este mulatunk, gondoskodj
mindenről!

Az ember mély meghajlással nyug-
tázta a parancsot, de válaszát meg sem
várták- már elporzott a két paripa.

A hosszú asztal gazdagon terítve vár-
ta a vendégeket: őzgerinc, malacpecse-
nye, pácolt nyúl, aprószárnyas, töltött
bárány és sütemények sora.

Vígan sikkantott a hegedű, brummo-
gott a bőgő, szaporán pendült a cimba-
lom és vidám énekszó töltötte be a ter-
met. Megnyitották a pincéket s folyt a
bor, meg a tánc hosszú órákon át.

Verítékezve huppant a díványra a fia-
talúr, magával rántva két tüzes lányt,
kik pajkosan nevetve bíztatták a továb-
bi tánra.

— Mi van, Péter, elfáradtál?- kacsin-
tott feléje a gazda. - Jót tenne most egy
kis kockajáték...

— Úgy van, a test fáradalmait az ész

tornáztatásával pihenjük ki- kapott az ajánlaton az ifjú, csakhogy kikerülje a tánc forgatagát.

A vendégek lassan elszálingóztak és a zenészek is felcihelődtek, miután megkapták bérüket. A bálterem komor játéktéremmé változott és minél vidámban dörzsölte kezét a gazda, annál szomorúbb lett a vendég: csalással, fufangossággal mind elnyerte pénzét.

— Legyen a tét a hintó s a négy ló!-kiáltott a háziúr. Elkeseredetten folyt a játék virradatig, de a szerencse újra a vendéglátóra mosolygott.

Futott a gazda, kifényesítette a nyert kocsit, a szerszámokat, hogy csak úgy ragyogtak a reggeli napsütésben. Befogták a lovakat és hajtott a bátyjához a szomszéd várba.

— No bátyám, van-e ilyen hintód és fogatod?- rikkantott nagyot az udvaron.

Elállt a lélegzete a nagyobbik testvérnek, ette az irigység és minél jobban sziporkázott az arany és drágakő a kocsiról, annál fakóbb lett az arca a gyűlölködéstől. Végül megszólalt:

— Lesz nekem ennél különb hintóm és ló tizenkettő! Le sem megy a Nap, meglátod...

— Ha, ha, ha...- nevetett gúnyosan a Bálványos ura. - Neked adom minden vagyonomat, ha ehhez hasonlót szerzel! Ezzel megcsördítette az ostort és elhajtott nagy csilingeléssel: majd szétvetette a káröröm.

A csengőszóra két szomorú vándor fordult meg néhány percre, majd tovább mentek az úton, amerről jöttek azon a viharos estén.

Búsult, gondolkodott az idősebb várúr, mert az, hogy öccsének különb jószága legyen, sehogysem tudta elviselni. Összehívta minden tanácsadóját, törték a fejüket, okoskodtak. Végül iszonyatos gondolata született az úr-

nak, el is mondta tanácsosainak. Lett nagy riadalom erre, futott a jóstudós, cseléd Alcsik s Felcsik minden falujába. Mire délutánra hajlott a Nap, ott volt az udvarban a környék valamennyi szép leánya s köztük egy különösen szép teremtes: Anna. A magas, karcsú lány arcából sötét két szempár ragyogott és fekete hajfonata a térdét verte.

A kegyetlen várúr meztelenre vetkőztette a tizenkét legszebb lányt és hiába sírtak, rimánkodtak, hintója elé fogatta őket. Szaporán pattant a bakra és megcsördítette ostorát.

— Gyí, lovaim, gyí! Ilyen lovashintót még öcsém se látott! Induljatok lovacskaím, gyí!

A lányok csak jajveszékkeltek, nem volt erejük se húzni, se szembeszegülni ilyen aljassággal. A gazda újra nógatni kezdte őket s végicsapott rajtuk ostorával. Vörös csíkokat szántva sújtott újra meg újra a szíj: az elsőnek befogott Annának is ömlött testéből a vér. Sikoltva rogytak térdre a lányok, csak Anna maradt állva és szembefordulva az úrral, szörnyű átkot kiáltott rá:

— Nyíljék meg alattad a szikla és zárjon örökre magába, te föld nehezéke!

Mintha sötét végzet tört volna a tájra, sokágú villámok hasítván fekete leplét. Bömbölve rohant a szél, dühödten tépdesve tövestül a fákat. Zuhatagként szakadt az eső. A villámok fényében kísérteties táncot lejtettek a kitépelt fák, földön hurcolva maradék lombjukat, s megszaggatott gyökereik kócosan meredtek fölfelé. A hatalmas fellegek a réten kergetőztek, iszonyú ölükbé tépve minden virágot. Ordítva csaptak össze, majd százfelé szakadva rohantak tovább. Röpködött az izzó gonoszság és

18

a letépett virágokat halálra gyötörve hányták szét karmaik.

— Húú - ordított a szél és vijjogva csapott közénk. Szétkergette a gomolytömeget és pár perc múlva boszorkányos sikollyal újra egymásnak hajtotta őket. - Nyiljék meg a szikla... nyiljék meg a szikla... a szikla!- hallatszott túl az égzengésen.

És valóban megfogant az átok: a hatalmas hegy megingott és megmozdultak a várfalak...

Reggelre elcsendesedett minden és mikor a Nap bearanyozta a fenyőfákat, egy tisztavízű tó tükrözte vissza sugara- it. A síma víztükrön tizenkét fehér hattyú úszott nagy méltósággal. Amikor a parthoz értek, megrázkódtak és újra lányokká változtak. Mind visszatertek övéikhez, csak egyedül Anna maradt ott. Az eladott hámok árából kápolnát építtetett, s ott ima, hálaadás és jótémények között élt. Halála után a nép a szentek közé sorolta s emlékére a keletkezett tavat Szent Anna-tónak nevezik ma is.

Törödjön többet egészségével.

TOPINAMBUR makró- és mikroelemekben gazdag, fruktózdús csicsókasűrítmény.

Kapható a gyógyszertárakban.

A csicsókasűrítmény gazdag gyümölcscukor (fruktóz), valamint életfontos ásványianyag- és nyomelemtartalma miatt összetett, egészséges, természetes cukornak tekinthető. A szokványos cukornál erősebben és természetesebben édesít, sütésre, főzésre is felhasználható.

Egészségügyi szempontból főleg a mai népbetegségek, az elhízás, a szív- és érrendszeri betegségek, az anyagcsere és a májbántalmak szempontjából lehet eredményes, ugyanígy a köszvény, az idegrendszeri ártalmak megelőzésében és leküzdésében is.

A nagy inzulinkoncentráció nemcsak a túltápláltságért felelős a jóllakottság érzetének kitolásával és késleltetésével, hanem az anyagcsere-zavarok, magas vérnyomás, érlemeszesezés, szívin-

farktus kialakításában is fontos szerepet játszik. Mivel a mai ember e túlzott inzulinválasztása a sejtek túlburjánzását, rákos elfajulást is ösztönözni képes, a rosszindulatú daganatok megelőzésében és kezelésében szintén előnyös lehet. E rákellenes hatást értékes ásványianyag és nyomelemtartalma nemcsak támogatja, hanem a szervezet rákellenes immunitását is növeli.

Mindezek alapján fogyasztása elsősorban a felsorolt betegségek megelőzésében, különösen a szív- és érbetegségek, az anyagcserebántalmak, a köszvény, valamint a májbetegségek és rosszindulatú daganatok esetében lehet eredményes. Cukorbetegségre való hajlam esetén annak megelőzésére is alkalmas. A renyhe bélműködésre hajlamos egyéneknél rendszeres fogyasztása jótékony hatással van az anyagcsereére.

Javasolt fogyasztása: napi 60 gramm (4 evőkanál) ételben, vagy 1:6 arányú hígítással italban.

Sajtófigyelő

Körmendi Lajos

Napló

19

(a cikk megjelent az Új Néplap c. Jász-Nagykun-Szolnok megyei napilapban)

Dühöng a kánikula. Szikkad a tág terű Alföld, járművek porában fuldokolik az utak mentén ácsorgó szőke búza. Hunyorgunk a szemünkkel, mintha apró nyilakat lövöldözne bele a nap. Sokalljuk a fényt. Van, aki kevesli.

Vak költők verseinek kéziratait olvasom mostanában. Feltűnő, hogy milyen gyakran fordul elő verseikben a szó: fény. Ami nagyon hiányzik. Örök sötétségbe zárva írnak ezek az emberek a fényről, vagy annak tragikus hiányáról. Bényei József például így ír:

*"Mától az éjszaka örök
A létezés arctalan álom".*

A szolnoki Kerekes Géza:

*"Ne kutasd hát a vakok lelkét!
E börtön terhét
Át nem élheted
El sem képzelheted a
"Fekete Nap" gondját.
Hagyd békén
a fények vakondját!"*

Ugyancsak ő írja egy másik versében:

*"Érints is engem, mert
Nem elég szavad!"*

*Fénytelen világom
Börtöne fél."*

Rácz Lilla finom verseiben ugyancsak a fény hiányát emeli ki, leginkább úgy, hogy a hallással, szaglással, tapintással szerzett élményeiről beszél:

*"Neszeid s illataid most is őrzöm,
Kedves, szép város, Prága..."*

Egy másik versében:

*"Látod, félek, élet csak egy van
s tehetetlen tapint tudatlan
Kezem s nem látok szemeimmel."*

Juhász Imre ódát írt a fényhez:

*"A fény az úr a mindenségen
A gazdagság csak hazug álom.
Nem cserélném el semmi kincsért:
A pénz helyett a fényt imádom.
Ha az éjre közeleg a hajnal,
Úgy várom, mint egy hű szeretőt.
Hátat fordítok a sötétnek,
És letérdelek a fény előtt"*

Varga Katalin különös, szürrealista verseiben is fontos szerep jut a fénynek:

*"Kockakezek,
Tenyerük apró,
Belőlük tejet szürcsöl a fény
Feketén..."*

20

És végül ismét Bé-
nyei Józsefet citálom,
egy négysorosát:

*"Hasztalan nézem a
világot,*

*Tárgyaim nem tükrözi vissza
A valóságtól védett a szemem,
S végérvényesen tiszta."*

Mondom, vak költők verseit olvas-
gatom mostanában. Antológia készül
belőlük.

Odakint dühöng a kánikula, az egész
világot aranyba vonja a fény. Idebent a
fény kínzó hiányáról szólnak megren-
dítő verseikben a vak költők.

Rátkai Ödön

Múltidéző nap

Kirándulásnak terveztük a június 29-
ét. Kenderesre és Tizsakürtre megyünk
az idén, terveztük már a télen. Jómagam
mindkét helyre előre elmentem, fel-
mérni a kirándulási lehetőségeket. Jó-
nak ígérkeztek.

Az indulás is olyan kirándulás-han-
gulatú volt. Hódmezővásárhelyről
Szentesen, Kunszentmártonon, Mart-
fűn, Törökszentmiklóson át ment az au-
tóbusz, benne szólt a szinte már kötele-
ző harmonika és nótaszó, ittunk egy fe-
ketét meg egy sört, néztük az órát, sokat
késünk-e. Úgy fél 11 körül értünk Ken-
deresre. Csakhamar megálltunk a nagy
nyárfákkal szegélyezett út szélén, majd
bementünk a kastélyparkba. És akkor
tűnt el előlünk a jelen, támadt fel a
múlt. A szerény méreteiben is csodála-
tosan szép barokk kastély felidézte a
régii földesurak világát, de azokét, akik
a jólétet nem dorbézolásra, hanem okos
gazdálkodásra használták. Belépve a
valamikori fogadó csarnokba, a falon

fényképeket láttunk: díszmagyarban a
délceg vőlegény, talpig fehérben a szép-
séges menyasszony, jobbról a lányos
szülők, balról tengernagy ruhában az
örömapák másika, mellette régi magyar
nagyasszonyok díszruhájában hitvese.
A Horthy-család, nagyobbik fiuk eskü-
vőjének az órájában. Másik képen Ma-
gyarország 25 éven át volt kormányzója
vendégeit fogadva, vadászatra indulva,
vagy amint kísétál a faluba, kilovagol a
határba. Az épület hátsó oldalán a föld-
szinten is, az emeleten is terasz, díszes
vaskorláttal, jól megválasztva a helyet,
hogy árnyék legyen, amikor a hűvös a
jó, napfény érje, amikor azt kívánja a
pihenő ember. Hallottuk, hogy nemré-
giben itthon járt a magyarok által csak
3 éves koráig ismert Istvánka, az unoka,
és meghatódva látta, hogy becsületben
áll a nagyapai örökség: rendben tartott
a régi kastély, a park szépen gondozott,
nagyapát a faluban ma sem úgy emlege-
tik, hogy "a Horthy", hanem, hogy "a

Kormányzó Úr". Voltunk a katolikus templomban (a házaspár asszonya katolikus volt), egyik mellékoltáron a szegénygondozó szeretet képe, a kenyeret osztó asszony arca Horthyné, Purgly Magdolnát formázza, - a másik oltáron a bűnbánó Magdolna képében az a Horthy Magda, aki a családnak életben is, halálban is első gyermeke volt: 16 évesen járványban hunyt el. — Aztán kimentünk a temetőbe. Szélén különálló, ház nagyságú kriptá. Beléptünk, és itt is a múlt lelke vett körül bennünket. Egymás mellett nyugszanak a Horthy-család ősei: a későbbi kormányzó szülei, néhány testvére, a négy Horthy-gyermek közül három: Magdolna, Paula a férjével és István, aki kormányzó-helyettes lett. (A sors tiszta véletlene, hogy 1942-ben fiatalemberként ott voltam az országházban tartott gyászünnepe után a Kossuth tér és az Alkotmány utca sarkán, amikor a gyászmenet elvonult a Nyugati pályaudvarra, hogy különvonattal levigyék a koporsót Kenderesre. Ide, ebbe a kriptába.) - Csönd, csönd, végtelen csönd, múltat idéző hallgatag csönd. Láttuk a parkban a faluhelyen szokatlan méretű első világháborús hősi emlékművet, rajta mintegy 30 névvel, élükön ezzel: nagybányai Horthy Szabolcs. Hősi halált halt az orosz harctéren. A Horthy-testvérek egyike...

Hallottuk, hogy tervezik földi maradványainak hazahozatalát és a kenderesi kriptába történő elhelyezését. Még hét üres fülke várja ott jövődöbéli lakóját. A valamikori Istvánka is ott szeretne majd nyugodni.

Mondták, hogy a fiatalon özvegyre maradt grófnő néhányszor itthon járt, teljes inkognitóban eljött Kenderesre, régi emlékekkel a lelkében sétálgatott a kastély parkjában, nézegette a már akkor is megvolt hatalmas fákat, hallgatta sejtelmes zúgásukat, ki tudja, mire gondolva.

Délután elmentünk Tizsakürtre. Azt hittük, megszabadulunk a múlttól. De nem. Utánunk jött oda is. A Bolza-családot idézte, melynek tagjai itt is, Szarvason is fűvészkertet létesítettek, farritkaságok természetes környezetben élő gyűjteményét. Sétáltunk az arborétum útjain, melyeknek szélén fafaragások idézték a múltat: előző századok pásztorainak alakját, régi magyarok hitvilágában élő sárkány-alakokat, falusi Vénuzarcot, kárpátokbeli ősi mackó formáját. Itt is csönd volt, lelket nyugtató csönd, a fák itt is úgy susogták halk dalukat, mint 100 esztendeje vagy régebben... Tizsakürt - történészek szerint a honfoglaláskor itt valahol telepedt 10 Kürt-Gyarmat népének törzse. - Jártunk bent a falu főterén, láttuk ott is az első világháborús emlékművet: a kicsi falu több mint 100 hősi halottjának nevét véste kőbe az emlékezet.

A hazaindulás zökkenett ki bennünket a múltból, hozott vissza nemcsak Hódmezővásárhelyre, de a jelenbe is. Nem bántuk, hogy a nap nagyrészt a múltban töltöttük, hogy a kirándulás napjából múltidéző nap lett. Gazdagodott vele a lelkiünk.

Korunk nagy költője 50 éve halt meg, mégis lírai életműve évtizedek múltával is megőrizte frissességét, korszerűségét: olyan költészet, mely évről évre modernebbé válik, évről évre hozzáférhetőbb a mai ember számára.

Nagy és teljes költészet az övé, mert pályája válságos évtizedek viharain át, saját lelkének nyugtalansága, érzékenysége, teremtő elégedetlensége fölött ível. Csupa ellentmondás is ez a líra, de mindig minden hangjában őszinte.

Szekszárdon ma Babits Mihály utcának nevezik a hajdani Szent László utcát, melynek 13. számú házában a költő 1883. november 26-án született. (1967 óta szülőháza múzeum) Középkorúként Budapesten, majd Pécsen végezte. 1901 őszén bölcsészhallgatónak iratkozott be a pesti egyetemre. Négyesy László professzor stílusgyakorlatain köt életre szóló barátságot Kosztolányival és Juhász Gyulával. 1906-ban szerezte meg a magyar-latin szakos tanári oklevelet. Ebben az évben ő is lázasan olvasta Ady "Új versek" c. kötetét, s a kezdeti elutasító véleményét hamarosan megváltoztatva, Adynak előbb elismerője, majd a méltatlan revíziók idején egyik védelmezője lett. 1902-től jelennek meg versei, műfordításai különböző napilapokban, folyóiratokban. 1908-ban felgyel tehetségére Osvát Ernő a Nyugat szerkesztője, és bekérte műveit. 1909-ben jelenik meg első kötete: Levelek

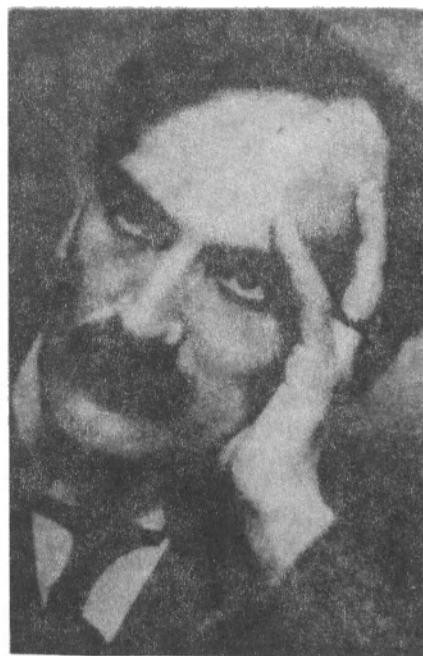
Irisz koszorújából. 1911-ben az ujbpesti Könyves Kálmán gimnáziumban tanít. 1913-ban megjelenik Dante fordításának első része a "Pokol" s regényét "A gólyakalifá-t" a Nyugat közölte. (Ebben elsőik között tett kísérletet a freudi lélekszemlélet irodalmi áthangolására).

A világháború kitörését ellenszenvvel fogadta, elsőik között ábrázolta a háború értelmetlenségét, kegyetlenégét, s nem véletlen, hogy egy különben ártalmatlan szerelmi vers, a "Játszottam a kezével" megjelenése után éppen ő lett a konzervatív támadások egyik fő célpontja. Bár ezek egzisztenciájában is fenyegették, nem tántorult meg, s 1916 márciusában a zeneakadémiai Nyugatmatinén olvasta föl egyik legszenvedélyesebb háborúellenes vallomását, a "Húsvét előtt"-öt, mely a világirodalom egyik legszebb "békeség-óhajtás"-a. Ekkor fordította Kant "Örök béke" c. alkotását, mivel egyberímelt Babits háborúellenes gondolkodásával. 1917-ben a Nyugatban jelent meg megrázó verse a "Fortissimo". Ezért perbe fogják, állásából felfüggesztik. A forradalmak korában is számos közéleti tisztséget kapott és vállalt. Tagja lett az írói direktoriumnak, majd egyetemi tanárrá nevezték ki a világirodalom és a modern magyar irodalom tanszékére. A proletárforradalom módszereivel nem tudott egyetérteni, s a Tanácsköztársaság megdöntése után írt cikkének - a "Magyar

költő kilencszáztizenkilencben" zaklatott soraiban igyekezett magyarázatát adni a háborúhoz és a forradalmakhoz való viszonyának, s bár fenntartásait is hangoztatta, megfosztották egyetemi tanárságától, tanári nyugdíjától, s rövid ideig rendőri felügyelet alá helyezték. Az 1920-ban megjelent "Nyugtalanság völgye" hitelesen tükrözte a költő tétovaságát, otthontalanságát, azt, hogy a fehérterrornak ezeket az éveit csak a "fájó haza" perspektívájából tudta tekinteni. Anyagi helyzete meglehetősen ingatagga vált. A következő évek személyes életútján is nagy változásokat hoztak.

1921-ben feleségül vette Tanner Ilonkát (Török Sophie nevén írt) 1923-ban pedig házat vett Esztergom-Előhegyen (ma Babits emlékház) ahová újra és újra visszavonult, s onnan mint őrtoronyból figyelte a világot, amelyért egyre több felelősséget érzett. 1927-ben a "Halál fiai" Babits egyik legnagyobb igényű alkotása. Ebben az évben lett Baumgarten Ferenc végrendelete szerint az irodalmi alapítvány kuratora, havi fizetéssel, mely mentesítette az anyagi gondoktól. Az alapítvány a magyar írók segélyezését és díjazását tűzte ki célul. 1933 után egyedül szerkesztette 1941-ben bekövetkezett haláláig a Nyugatot. Sok fiatal alkotó útját egyengette, így Gelléri Andor Endréét, Papp Károlyét, Szabó Lőrincét, és Illyés Gyuláét, akit fiaként szeretett és örökösének tekintett. József Attila művészetét azonban részben személyes sérelem, részben világnézeti okok következtében - csak élete végén ismerte el igazi értékei szerint. 1930-ban a Kisfaludy Társaság tag-

jává választotta. 1932 után ritkábban vett részt az irodalmi élet eseményeiben, egyre súlyosbodó betegsége miatt. Bár 1934 decemberétől 1936 áprilisáig húsz előadást tart a rádióban a világirodalomról a Száz könyv c. sorozatban: már ekkor észrevehető volt asztmatikusnak tetsző lélegzése. 1937-ben az Athebnaeum kiadó megkezdte összes művének kiadását. Voltaképp ezzel a ténnyel vált élő klasszikussá. Igaz, még ekkor is szolgált új és új meglepetésekkel. 1939-ben jelentette meg "Keresztül-kasul az életemen" c. szabálytalan önéletrajzát. 1938 februárjában gégeműtétet hajtott végre rajta, s ez év nyarán közölte a Nyugat "A Jónás könyvé-t", mely költői pályáját lezáró verses remekmű. Ahogy Jónás újra elindul prófétálni, úgy vállalta ő maga is a próféta megvetett, ne-

Babits Mihály

24

vetséges szerepét, immár hang nélkül, de a példa, az erkölcsi eszmények hevítő erejével. A betegágyán fekvő Babits így lett egy ország tragikus sorsának

leghitelesebb szószólója:

"Most érzem, hogy sorsom a hazámnak sorsa, Mint fához a levél, hulltomig kapcsolva, mert nem madár vagyok, hanem csak falevél, mely ha fája kidőlt, sokáig ő sem él."

1940-ben az olasz állam a San Remo-díjjal jutalmazta, s betegségének pilla-

natnyi szünetében személyesen vehette át a díjat. Ugyanebben az évben az Akadémia tagjává választják. 1941. március 3-án megtartja akadémiai székfoglalóját. Ez év nyarán iszonyú fájdalmak mellett is dolgozik az "Oedipus Kolonosban" fordításán.

1941. augusztus 4-én gégerákban hunyt el irodalmunk egyik legnagyobb formakultúrájú költője. Kiemelkedő, szinte csak Aranyéhoz mérhető műfordítói teljesítménye a világirodalom számátalan remekét tette a magyar közönség számára hozzáférhetővé.

Major Rita

Beszélgetés Morgányi Jozefinnel

— *Mikor lehetett ez, Finike?*

— Hát, amikor mi gyerekek voltunk. Mondjuk, hogy száz éve! Erre már csak az ilyen "utolsó mohikánok" emlékeznek, mint amilyen én is vagyok. Aztán a balettiroda is mindössze egy íróasztalból állt. A "kis baletteremben" ennél az íróasztalnál intézte a balettügyelő az egész társulat valamennyi dolgát. Ott írták össze, hogy ki miben szerepel, hogy milyen ruhák, cipők, parókák keljenek estére és ezt kiadták az öltöztetőnek, fodrászoknak vagy a varrodának. Ezt az adminisztrációt mindig egy régi balerina csinálta. Amikor én az Operába kerültem, akkor éppen Hajdú Anna végezte a balettügyelői teendőket, akit erőteljes alkata miatt csak Wagner-táncosnőként emlegettek a színházban.

Utána Gilbert Irén, Suba Gyuszi felesége vette át az ügyek intézését. Előzőleg ő is táncolt. Emlékszem, hogy Gyuszi sokat segített neki. Hát bizony, sok minden eszébe jut az embernek, ha egyszer elkezd emlékezni... Kérdezz csak, kezdek belejönni!

— *Térjünk csak vissza az ötvenes-hatvanas évekhez és Hozzád! Miket táncoltál akkoriban?*

— Sok mindent. A Párizs lángjairól már beszéltünk, akkor benne voltam a Coppéliában...

— *Ebben mit táncoltál?*

— Először a lengyel lányt, később pedig anya lettem, vagyis a harangöntő felesége. Erről megint eszembe jut egy történet. Szegény Gabikám, Lakatos

Gabi táncolta Swanildát. Meséltem már, hogy mi történt?

— Nem.

— Éppen Párizsból jöttek vissza - én oda nem utaztam velük, mert olyan darabok mentek, amelyekben nem szerepeltem - és ahogy megjöttek, másnap már ment a Coppélia. Harangozó Gyuszi alakította Coppéliust. A kezdés előtt valamennyien a színpadon voltunk, beöltözve vártuk, hogy felmenjen a függöny. A zenekar már az előjátékot játszotta, amikor Gabi odaborult Harangozó Gyuszi lábához: nem tud táncolni, annyira kikészült, hogy képtelen kimeni a színpadra. Hát szegény Gyuszi kővé dermedt, hogy most mi lesz. Hamala is ott állt kétségbeesetten. Jól tudtam és is, hogy nincs mese, amikor a függöny felmegy, a hatodik taktusra Gabinak és nekem bent kell lennünk. Gabikám pedig már éppen indult vissza az öltözőbe. Gyuszi erre rémülten bekiabált a lányoknak, a "barátnőknek" - emlékszem még arra is, hogy Éhn Éva állt ott a legközelebb -, hogy csináljanak valamit. Mindegy, hogy mit, csak csináljanak! Na, én akkor fogtam magam, elkaptam a Gabi csuklóját, - már éppen a vasajtónál értem el, mint le akart menni a színpadról -, és egy-kettő, a hatodik taktusra bependerítettem a

színpadra és odasúgtam neki: Most pedig táncolni fogsz!!.. És szegény Gabikám úgy meglepődött, hogy végig is táncolta az egészest. Hát akkor mindenki nagyon hálás volt nekem! Még Gabi is, pedig hetekig meglátszott rajta az öt ujjam nyoma. Máskor a Lúdas Matyit mentettem meg, amikor Gyuszi lekéste a belépését. Addig kitöltöttem az időt, amíg megérkezett a színpadra. Ilyenkor nem gondokodik sokat az ember. Meg kell menteni az előadást és kész!

— *Kész szerencse, hogy Te mindig fel-találsz magad és nem esel pánikba. Amennyire tudom így volt ez az életben is.*

— Hát igen. Az ember igyekszik talpon maradni, mert tudja, hogy a bajban leginkább csak magára számíthat. Ami pedig a színpadot illeti, ahogy mondani szokták, "rutinom" volt.

— *A Coppelia után említsük meg a Rómeó és Júliát.*

— Az összes Rómeó-verzióban szerepeltem. Az egyfelvonásos Csajkovszki-zenére készült változatban és a Prokofjev-félében is. Júlia barátnőjétől kezdve dajkáig voltam én minden. Azután jött a Giselle. Rengetegszer csináltam az anya szerepét.

— *És szeretted ezt a szerepet?*

— Nagyon szerettem. Sokakkal csináltam, Kun Zsuzsával, Orosz Adállal, Lakatos Gabival... és valahogy mindig annyira átéltem, hogy az őrülesi jelenetben, amikor Giselle hozzám szalad és simogatom a haját, mindig bőgtem. Soha nem tudtam megállni sírás nélkül.

(folytatjuk)

26

Cukorbetegek és fogyókúrázók figyelmébe!

Budapesten a VI. Bajcsy Zsilinszky Endre u. 15. szám alatt (a Bazilikával szemben) megnyílt a Diabetes Service. Az üzletben gazdag választék van - olcsóbb áron. Kaphatók szörpök, rostoslevek, kekszek, nápolyik, cukorkák, csokoládék, édesítőszeres és a cukorbeteg kezeléséhez szükséges orvosi eszközök.

Nyitvatartási idő: hétfő, szerda, péntek: 9-20 óráig; kedd, csütörtök: 9-18 óráig; szombaton: 9-14 óráig; vasárnap: 10-13 óráig.

Mind a cukorbetegeknek, mind a fogyni kívánóknak orvosi tanácsadást is biztosítanak.

Keresse fel Ön is a Diabetes Service-t!

HIRDETÉSEK

31 éves, cukorbetegség következtében megvakult nő megismerkedne 30-40 év közötti, hívő, független, gyengénlátó fiatal emberrel. Leveletet a szerkesztősége "Együtt a keskeny úton" jelígre kérek.

Kisgyermek látásának korrekciójához eladó STEREO-BOX-ot keresek megvételre. Tel.: Kern lakás 11-31-127 az esti órákban.

Erdélyben élő sorstárs barátságot kötne főleg egyedülálló magyar sorstársakkal, akiket szívesen látna vendégül is. Cím: László István Marosvásárhely, Munka u. 2 blokk 1. ajtó 4300

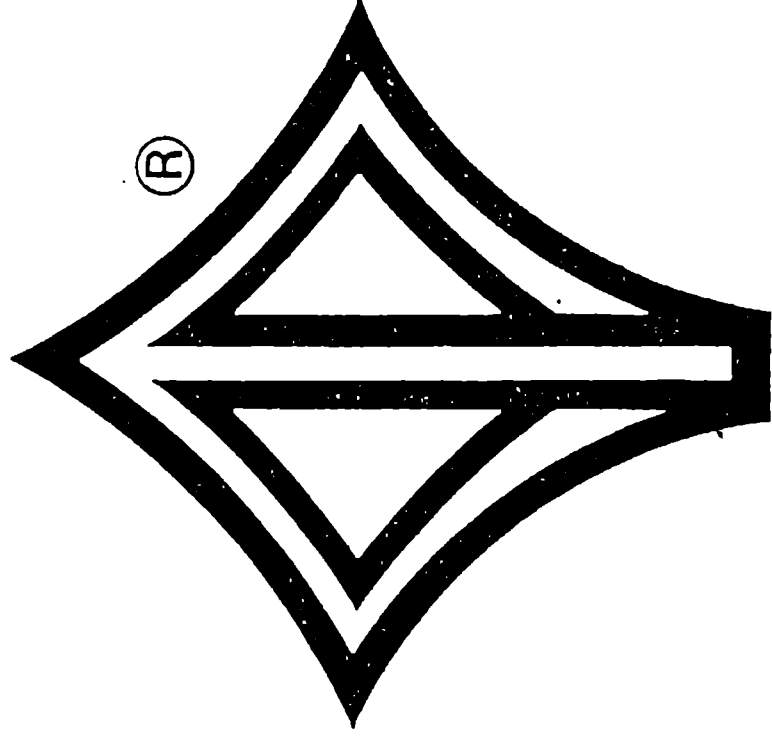
Házasság céljából megismerkednék 55-60 év közötti szelíd, ott-hont szerető özvegyasszonnyal, vagy lánnyal. Leveletét a szerkesztőségbe "Jólelkű" jelígre kérem.

Készült a FÖSZINFÖRM sokszorosítójában 1300 péld.-ban
Felelős vezető: Bertalan István Telefonsz.: 1-338-306

*Sport- és
szabadidőruházat*

*Sport- és
szabadidőruházat*

*Sport- és
szabadidőruházat*

SENIOR

Gyártja:

VÁCI KÖTÖTTÁRUGYÁR

SZÉP A FÉNYKÉP F O R T E P A P Í R O N
SCHÖN SIND DIE BILDER AUF F O R T E P H O T O P A P I E R
YOUR PICTURES ARE NICE ON F O R T E P H O T O P A P E R S

PHOTO FILMS
PHOTO
AND PAPERS

FÉNYKÉPEZÉSHEZ HASZNÁLJA A FEKETE-FEHÉR ÉS SZÍNES
F O R T E A N Y A G O K A T !

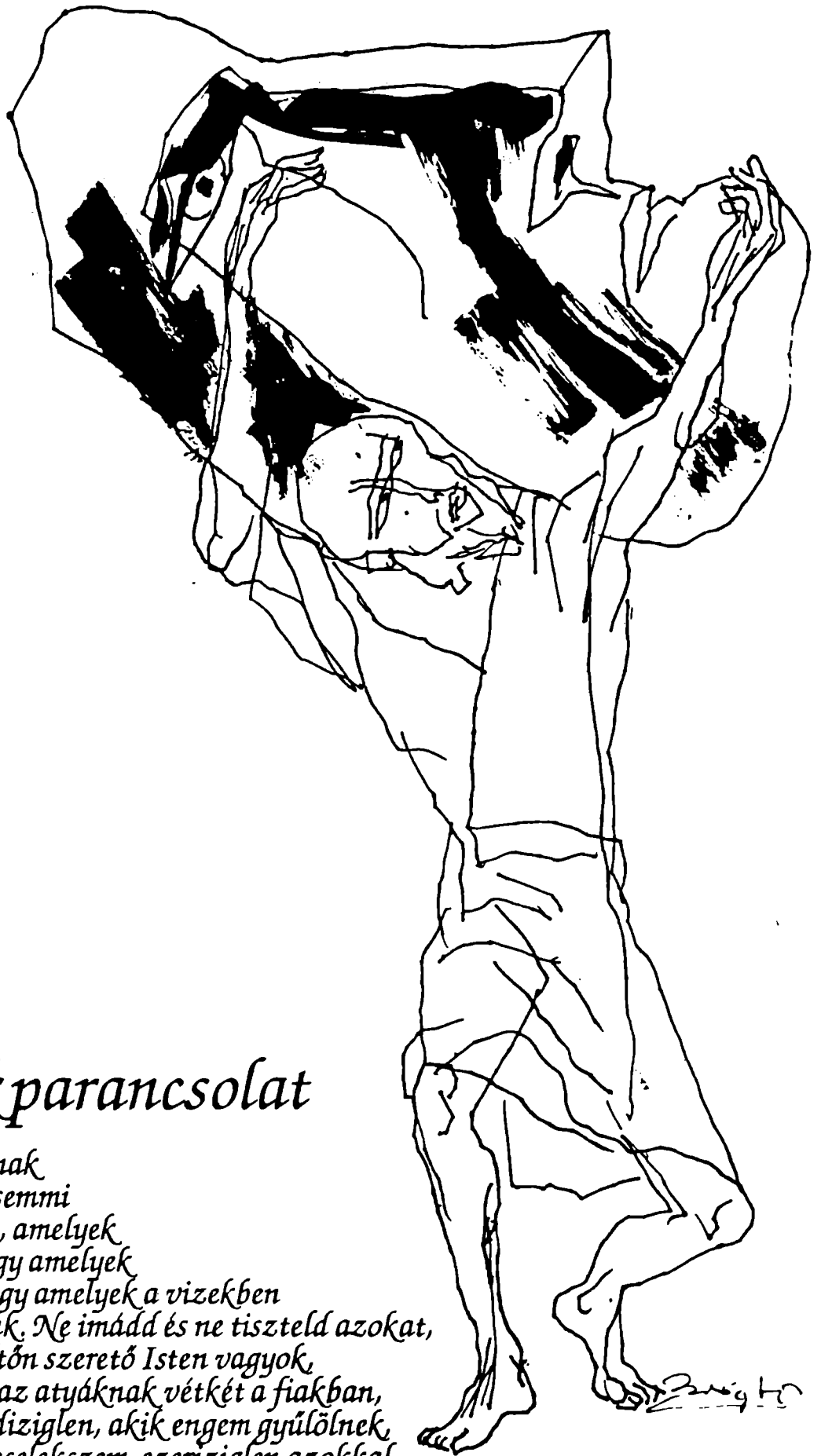
BENUTZEN SIE ZUM PHOTOGRAPHIEREN DIE SCHWARZ-WEISSEN
UND FARBIGEN F O R T E M A T E R I A L I E N !

USE IT TO THE BLACK-AND-WHITE AND COLOR
P H O T O - M A T E R I A L S M A D E B Y F O R T E !

F O R T E F O T O K É M I A I I P A R

2691 VÁC, VÁM UTCA 3. PF. 100. TELEX: 22-5022

HUNGARY

Második parancsolat

*Ne csinálj magadnak
faragott képet és semmi
hasonlót azokhoz, amelyek
fenn az égben, vagy amelyek
alant a földön, vagy amelyek a vizekben
a föld alatt vannak. Ne imádd és ne tiszteld azokat,
mert én az Úr, féltőn szerető Isten vagyok,
aki megbüntetem az atyáknak vétkeit a fiakban,
harmad- és negyediglen, akik engem gyűlölnék,
de irgalmasságot cselekszem ezerziglen azokkal,
akik engem szeretnek és az én parancsolataimat megtartják.*

VÁRJUK

A FŐVÁROSI GÁZMŰVEK
ÜZLETHÁZÁBA

AHOL

GÁZFŰTŐ- ÉS

GÁZFŐZŐ KÉSZÜLŐK

VALAMINT EGYÉB

GÁZSZERELÉSI ANYAGOK.

IMPORT FÜRDŐSZOBABERENDEZÉSEK

NAGY VÁLASZTÉKBAN KAPHATÓK

BUDAPEST IX., KOPPÁNY UTCA 6-7.

TELEFON: 113-5415 , 114-0273

Proxero az ön partnere !

Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Budapest, 1052 V. Fehérhajó u. 2. Telefon: 1-374-255

Számítástechnikai tanácsadás, rendszerfejlesztés

Gazdálkodó szervezeteknek ajánljuk:

Titkár céginformációs és levelező rendszer

- Céginformáció, partner nyilvántartás
- Levelezés 6 nyelven
- Iktatás
- Határidő nyilvántartás

Pénzügyi kintlevőségek rendszere

- Akkreditívek
- Benyújtások, befolyások
- Széleskörű lekérdezési lehetőség

Külkereskedelmi tevékenységet folytatóknak ajánljuk:

Külpiaci információrendszer

- Szöveges és számszerű külpiaci információk
- Relációnkénti elemzések
- Egyedi adatstruktúra felépítések

Komplex külkereskedelmi rendszer Export modul

- Ajánlatok, engedélyek kötések, lebonyolítás
- VÁM 91
- Ügylet követés
- Teljeskörű gépi okmányolás

Oktatás

- Alapfokú számítástechnikai ismeretek
- PC számítógép kezelő képzés

Rendszereink egymással kapcsolhatók, modulonként is megvásárolhatók.

